

Rahapeliuottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 09.52 - 18.03.2021, 09.55

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Juha
Sukunimi	Guttorm
Sähköposti	juha.guttorm@samisoster.fi
Organisaatio	SámiSoster ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Saamelaiset ovat Suomen ja Euroopan unionin alueen ainoa alkuperäiskansa. Suomen perustuslain 17.3 §:n mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Tämä oikeus on turvattu saamelaisille perusoikeutena. Julkisen vallan velvollisuutena on perustuslain 22 §:n mukaan turvata perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Saamelaisten perusoikeussäännös (PL 17.3 §) yhdessä perustuslain 22 §:n säännöksen kanssa velvoittaa julkista valtaa turvaamaan aktiivisin toimenpitein saamelaisten oikeuksien toteutumista niin lainsäädännössä, lainkäytössä, hallinnossa kuin rahoitusratkaisuisakin. Kun Suomi on perustuslaissaan tunnustanut saamelaiset alkuperäiskansaksi, on siitä seurauksena samalla se, että Suomi on sitoutunut noudattamaan alkuperäiskansojen asemaa koskevia ihmisoikeusvelvoitteita kulttuurin aineellinen tukeminen mukaan lukien. □

SámiSoster ry on Suomessa ainoa saamelainen sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan kansalaisjärjestö. Se toimii koko valtakunnan alueella. Näistä syistä järjestöllä on iso rooli ja vastuu saamelaisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin turvaamisessa ja edistämisessä. Saamelaiselle maailmankatsomukselle on ominaista kulttuurin tarkasteleminen yhtenä kokonaisuutena, johon kuuluvat muun ohessa hyvinvointi ja terveys. SámiSoster ry toteuttaa siten osaltaan saamelaisten perustuslaillista oikeutta ylläpitää ja kehittää omaa kulttuurimuotoaan. Yhdistys onkin monialajjärjestö, jolla on laaja ja monipuolinen tehtäväkenttä ja kohderyhmä. Suomella on perustuslakinsa ja kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteidensa mukaisesti velvollisuus osoittaa rahoituksellista tukea tälle saamelaiselle hyvinvointialan kansalaisjärjestölle, jotta se kykenee hoitamaan saamelaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä tehtäviään. □

SámiSoster ry painottaa rahapelijärjestelmän tulevaisuutta koskevissa ratkaisuissa sitä, että kansalaisjärjestötoiminnan rahoitusjärjestelyn tulee tukea järjestöjen autonomista asemaa niiden koosta riippumatta. Järjestelyn pitää olla myös ennustettava, vakaa ja varmallalla perustalla sekä mahdollistaa järjestöjen pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen toiminnan. Sen tulee olla lisäksi jollakin tavalla suojassa poliittisen päätöksenteon suhdannevaihteluilta. On myös huomattava, että sote-järjestöt ovat kansalaisjärjestöjen joukossa tulevaisuudessa erityisasemassa sen vuoksi, että sote-uudistuksen toteutuessa niiden rooli hyvinvoinnin edistämistyössä korostuu entisestään, kun niistä tulee uudistuksessa perustettavien hyvinvointialueiden yhteistyökumppaneita. Tämä painotus ilmenee myös pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmasta, jonka mukaan hallitus pyrkii vahvistamaan järjestöjen roolia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä turvaamaan järjestöjen mahdollisuuksia tuottaa palveluja (s. 152). □

Edellä selostetuista lähtökohdista SámiSoster ry tukee osittaisuudistuksen mallia, jonka mukaan osa Veikkaus Oy:n rahapeliuotoista ohjataan valtion yleisiin budjettivaroihin ja osa tuotoista pysyisi budjettikehyksen ulkopuolisena rahoituksena nykyiseen tapaan. Yhdistys ehdottaa kuitenkin selvityksestä poiketen, että valtion budjettivaroihin siirretyistä tuotoista myönnettäisiin riittävän suuria avustuksia kansalaisjärjestöjen perustoimintojen ylläpitämiseen (vrt. STEA:n yleisavustuksiin). Budjettikehyksen ulkopuolelle jäävästä rahapeliuotosta myönnettäisiin puolestaan avustuksia järjestöjen kehittämishankkeisiin ja mahdollisesti investointeihin. Valtion yleisistä budjettivaroista myönnettävien avustusten suuruusluokka pitäisi määrittää yhtä vaalikautta pidemmäksi ajaksi, jotta järjestöt voisivat harjoittaa pitkäjänteistä ja suunnitelmallista toimintaa. SámiSoster ry:n mielestä kansalaisyhteiskunnan riippumattoman toiminnan turvaaminen edellyttää kansalaisjärjestöjen autonomian tukemista, mikä puolestaan vaatii riittävää julkista budjettirahoitusta järjestöjen perustoimintojen ylläpitämiseen. □